

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Kauza kartelu výrobců nákladních vozidel: příslušnost soudu pro rozhodování o náhradě škody při nákupu zboží od účastníků kartelu na více místech

Evropská Komise v roce 2016 rozhodla[1] o existenci kartelu na trhu s nákladními vozidly a udělila jeho účastníkům vysoké pokuty. Přestože od tohoto rozhodnutí uplynulo již několik let, tak proces nahrazování škod v této věci nadále pokračuje. V červenci tohoto roku se v návaznosti na výše zmíněné rozhodnutí Soudní dvůr Evropské unie věnoval otázce[2] příslušnosti soudu k rozhodování o náhradě škody pro situace, kdy poškozený nakoupil zboží od účastníků kartelu na více místech.

Evropská Komise ve výše zmíněném rozhodnutí konstatovala existenci kartelu, na kterém se účastnily velké společnosti jako MAN, Volvo/Renault, Daimler, Iveco a DAF. Ujednání členů kartelu mělo podobu kartelové dohody, která spočívala ve sjednocování a společném zvyšování cen nákladních vozidel a trvání kartelu bylo Evropskou Komisí stanoveno na období od ledna 1997 až do ledna 2011. V důsledku existence kartelu vznikla škoda všem přímým i nepřímým zákazníkům, kteří si u účastníků kartelu nakoupili/pronajali nebo si jiným způsobem pořídili jedno či více nákladních vozidel. Poškozené subjekty se tak mohly začít domáhat škody ve výši rozdílu mezi navýšenou cenou a standardní tržní cenou nákladních vozidel v situaci, kdy by kartel neexistoval.

Společnost RH se sídlem ve španělské Córdobě si v období od roku 2005 do roku 2009 pořídila celkem pět nákladních vozidel od autorizovaného prodejce společnosti Volvo Group España. RH se skrze žalobu na náhradu škody domáhala po společnosti Volvo a jejích dceřiných společnostech v Německu, Švédsku a Španělsku náhrady škody, způsobenou nákupem nákladních vozidel za zvýšenou cenu. Žaloba byla podána k Juzgado de lo Mercantil n.2 de Madrid (obchodní soud v Madridu), přestože nákladní vozidla společnost RH pořídila v Córdobě, kde se nachází i její sídlo. Ze strany žalovaných byla vznesena námitka mezinárodní nepřislušnosti soudu. Námitka směřovala na výklad čl. 7 bodu 2 nařízení č. 1215/2012 (nařízení Brusel I. bis)[3], kde se uvádí, že osoba, která má bydliště v některém členském státě, může být též žalována v místě, kde došlo nebo může dojít ke škodné události. Kartelová dohoda nebyla uzavřena na španělském území a dle žalovaných španělský soud tedy nebyl k rozhodování o tomto nároku příslušný.

Španělský soud shledal, že existují pochybnosti, co se týče výkladu čl. 7 bodu 2 nařízení č. 1215/2012 (nařízení Brusel I. bis), přerušil řízení a obrátil se na Soudní dvůr s předběžnou otázkou. Španělský soud se v předběžné otázce dotazoval předně na to, zda čl. 7 bodu 2 nařízení č. 1215/2012 (nařízení Brusel I. bis) určuje pouze mezinárodní příslušnost soudů členského státu nebo zároveň určuje i konkrétní místně příslušný soud uvnitř daného členského státu. Soudní dvůr se předběžné otázce věnoval podrobněji a vyložil si ji následovně:

„Musí být čl. 7 bodu 2 nařízení č. 1215/2012 (nařízení Brusel I. bis) vykládán v tom smyslu, že na trhu dotčeném koluzními ujednáními o stanovování cen a zvyšování cen zboží je mezinárodně a místně příslušný k rozhodnutí o žalobě na náhradu škody způsobené těmito ujednáními, která jsou v rozporu s článkem 101 SFEU, z hlediska místa, kde se škoda projevila, buď soud, v jehož obvodu

podnik, jenž se domnívá, že byl poškozen, koupil zboží dotčené uvedenými ujednáními, nebo v případě nákupů provedených tímto podnikem na více místech, soud, v jehož obvodu se nachází sídlo uvedeného podniku?“

Soudní dvůr připoměl své dřívější rozhodnutí C-451/18, Tibor Trans [4], kde již vyslovil názor, že pojem „místo, kde došlo ke škodné události“ je místo, kde se škoda projevila, ale také místo, kde došlo k události, která způsobila škodu. Žalobce má tedy možnost volby mezi těmito místy. Soudní dvůr shledává, že čl. 7 bodu 2 nařízení č. 1215/2012 (nařízení Brusel I. bis) přímo přiznává mezinárodní příslušnost soudu konkrétního členského státu a zároveň určuje i místní příslušnost takového soudu uvnitř členského státu, zdůrazňuje ovšem, že samotná organizace spočívající ve vymezení obvodů soudů spadá do organizační pravomoci daného členského státu. Soudní dvůr také konstatoval možnost členských států vytvářet pro určité druhy sporů specializované soudy s výlučnou příslušností bez ohledu na místo, v němž se škoda v tomto členském státě projevila a zdůraznil případnou hospodárnost takového řešení.

Ve svém dalším rozhodnutí [5] Soudní dvůr stanovil, že u náhrady škody, způsobené protisoutěžním jednáním v rozporu s článkem 101 SFEU [6], kdy je z důvodu umělého navýšení cen placena vyšší částka, lze místa, kde se škoda projevila, určit pro každého poškozeného samostatně a bude se nacházet v místě sídla takového poškozeného. Pokud poškozený nakoupil zboží dotčené protisoutěžními praktikami na více místech, tak hledisko sídla poškozeného splňuje i nadále požadavky na blízkost a předvídatelnost pravidel pro určení soudní příslušnosti, jak stanoví ve svém úvodu nařízení č. 1215/2012 (nařízení Brusel I. bis), neboť žalovaní si musí být bez důvodných pochybností vědomi toho, na jakém trhu poškozený subjekt v ten moment funguje.

Soudní dvůr odpovídá na předběžnou otázku tak, že na trhu dotčeném protisoutěžním jednáním, spočívajícím ve stanovování a zvyšování cen, je mezinárodně a místně příslušný k rozhodování o náhradě škody z hlediska místa projevení škody buďto soud, v jehož obvodu poškozený subjekt zboží koupil, nebo v případě nákupu zboží na více místech soud, v jehož obvodu má poškozený subjekt sídlo.

Shrnutí:

Soudní dvůr tímto rozhodnutím poskytl poškozeným subjektům podrobnější návod ohledně míst, kde mohou uplatňovat své nároky na náhradu škody, a to nejen v rámci řízení o náhradě škody v kauze kartelu výrobců nákladních vozidel, ale i v dalších případech protisoutěžního jednání ovlivňující evropský trh. Z výše zmíněného si dovoluujeme vyvodit, že poškozený subjekt má ohledně místa, kde uplatní svůj nárok, možnost výběru ze dvou cest a obě cesty vychází z poskytnutého výkladu pojmu „místo, kde došlo ke škodné události“.

Pojem „místo, kde došlo ke škodné události“ zahrnuje:

1) *místo, kde se škoda projevila*

V tomto případě poškozený subjekt uplatňuje svůj nárok v místě soudu, kde:

- zboží dotčené kartelovým ujednáním pořídil, nebo
- v místě svého sídla, a to v případě, že poškozený subjekt kartelové zboží nakoupil na více místech.

2) *místo, kde došlo k události, která je příčinou této škody* (např. místo, kde došlo k uzavření kartelové dohody)

Samozřejmostí je i nadále možnost uplatnění nároku na náhradu škody v místě sídla účastníka

kartelové dohody dle čl. 4 nařízení č. 1215/2012 (nařízení Brusel I. bis) a vzhledem k solidární odpovědnosti účastníků kartelu lze nároky za pořízená nákladní vozidla uplatňovat hned v několika zemích Evropské unie, a to např. v Německu, Španělsku, Nizozemsku, Švédsku nebo Francii. Na závěr připomínáme, že členské státy mají možnost pro některé typy sporů vytvářet specializované soudy, potom se musí poškození obracet na tyto speciální soudy, které budou pro rozhodování příslušné bez ohledu na místo, v němž se škoda v rámci daného členského státu projevila.

Michal Bútor,
právní asistent

LIT·FIN
LITIGATION FINANCIERS

[LitFin s.r.o.](#)

V Jirchářích 147/3
110 00 Praha 1 -Nové Město

Tel.: +420 606 286 589

e-mail: info@litfin.cz

[1] Evropská Komise, Case AT 39824 - Trucks

[2] Soudní dvůr, datum rozhodnutí 15.07.2021, C-30/20

[3] Nařízení Evropského Parlamentu a Rady EU č. 1215/2012 (Brusel I. bis)

[4] Soudní dvůr, C-451/18, Tibor Trans

[5] Soudní dvůr, C-352/13, Hydrogen Peroxide

[6] Úřední věstník, C 326/47, konsolidované znění Smlouvy o fungování Evropské unie

Další články:

- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporáční autonomie](#)
- [Zákon Lugového: jak Rusko přepisuje pravidla mezinárodních arbitráží](#)
- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)
- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)